

Podsumowanie sezonu 2023.

Urząd
Lotnictwa
Cywilnego

24.04.2024

26.04.2024

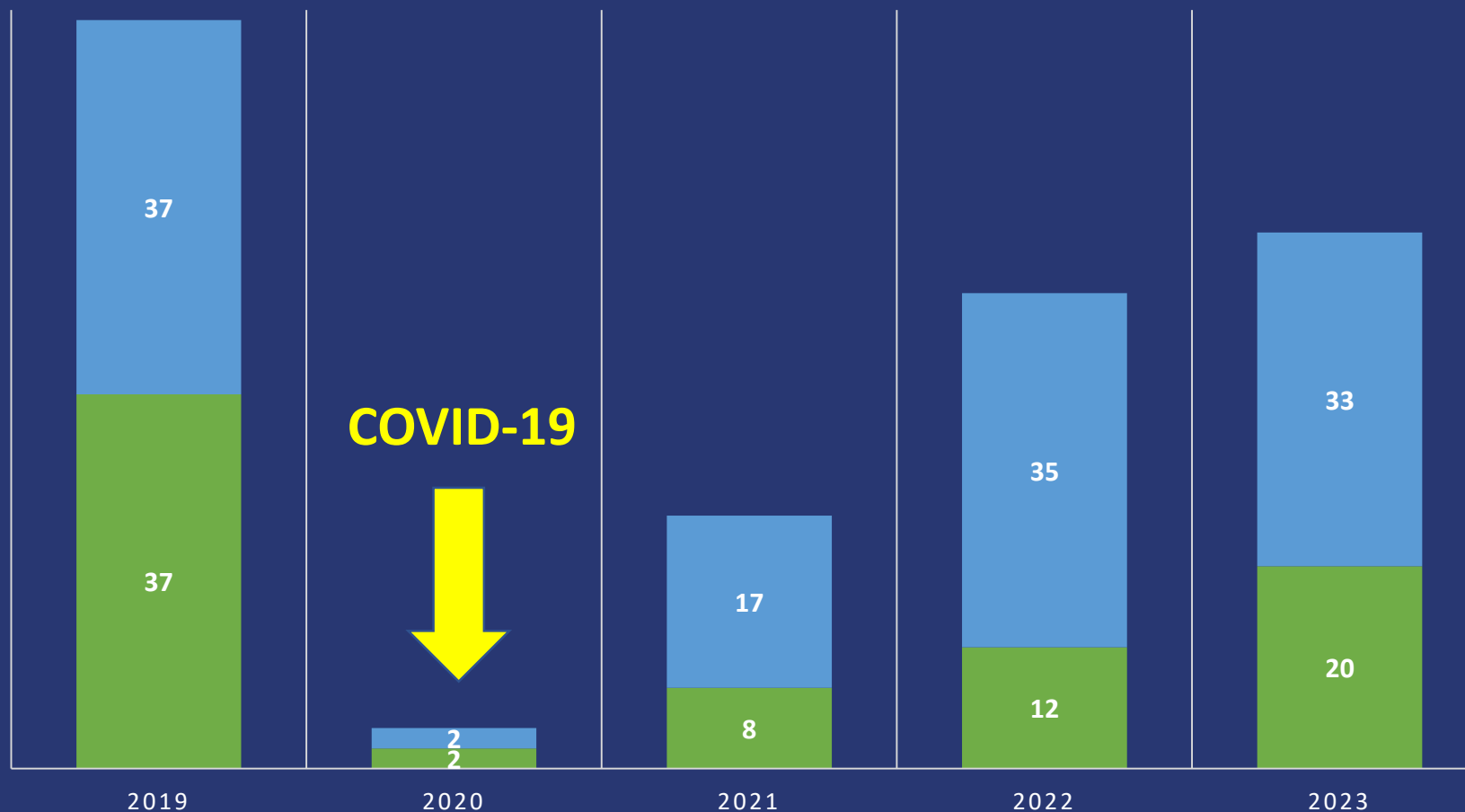

Podsumowanie sezonu 2023

POKAZY LOTNICZE W LATACH 2019-2023

■ Pokaz lotniczy z art. 123 ust 1b

■ Pokaz lotniczy z art. 123 ust 1d

Podsumowanie sezonu 2023

Wpłynęło 113 wniosków:

- ✘ o wyrażenie zgody na przeprowadzenie pokazu lotniczego,
- ✘ powiadomień Prezesa Urzędu o zamiarze przeprowadzenia pokazu lotniczego,
- ✘ o wyrażenie zgody na obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych w strefie pokazu lotniczego z art. 123 ust. 1b lub 1d ustawy Prawo lotnicze z dnia 3 lipca 2002 r.,
- ✘ 14 wniosków o wyrażenie zgody na obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych w strefie akrobacji oraz na wyrażenie zgody na obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych wykonywanych nad lotniskiem lub w odległości do 1 km od jego granicy.

78 wydanych decyzji:

- ✘ wyrażających zgodę na przeprowadzenie pokazu lotniczego,
- ✘ wyrażających zgodę na obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych w strefie pokazu lotniczego,
- ✘ wyrażających zgodę na obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych w strefie akrobacji oraz na obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych nad lotniskiem lub w odległości do 1 km od jego granicy

43 wezwania:

- ✘ do podmiotów lotniczych wysłano wezwania do uzupełnienia braków formalnych stwierdzonych w otrzymanych wnioskach.

8 kontroli pokazów lotniczych.

WNIOSKI

Doświadczenie w organizacji i prowadzeniu pokazów lotniczych z roku na rok znacząco rośnie, jednak w sezonie 2023 Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego wydał

43 wezwania do uzupełnienia braków formalnych.

Wezwania do uzupełnienia braków formalnych potwierdzają, że wciąż występują problemy wśród organizatorów pokazów lotniczych w przygotowaniu prawidłowej dokumentacji, a w szczególności w realizacji niektórych wymagań.

Celem ułatwienia kompletowania wniosków na pokazy lotnicze na stronie internetowej Urzędu została udostępniona „*Lista kontrolna do wniosków*”.

Link do strony internetowej Urzędu z listą kontrolną:

<https://ulc.gov.pl/pl/zarzadzanie-bezpieczenstwem/pokazy-lotnicze-i-loty-akrobacyjne/500-pokazy-lotnicze/5692-wnioski>

LISTA KONTROLNA DOKUMENTACJI POKAZU			Rodzaj pokazu ¹			
			1b		1d	
<i>Organizator pokazu:</i>						
<i>Data pokazu:</i>						
<i>Miejsce pokazu</i>						
<i>KRS – Osoba uprawniona do reprezentacji/złożenia dokumentacji Podmiotu przed właściwym organem</i>						
L.p.	Podstawa prawna	Pytania kontrolne	Spełnienie ² wymogów			UWAGI
			TAK	NIE	N/D	
Pokaz 1B						
2.	¹ § 5 ust.4 pkt 2)	Wniosek do Prezesa ULC o wyrażenie zgody na przeprowadzenie pokazu lotniczego (1b)				
3.	² Art.26a.1	⁷ Kopia dowodu wpłaty za pokaz lotniczy (236 zł)				
4.	² Art.26a.1	⁷ Kopia dowodu wpłaty za statki powietrzne biorące udział w dynamicznym pokazie lotniczym (83 zł/1SP)				
5.	¹ § 8 ust. 1 pkt 1)	Kopia wniosku na organizację imprezy masowej				
Pokaz 1D						
6.	¹ § 5 ust.4 pkt 3)	Powiadomienie Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego o pokazie lotniczym (1d)				
7.	¹ § 8 ust.2 pkt 4)	Kopię pisma powiadamiającego wójta, burmistrza albo prezydenta miasta właściwego ze względu na strefę pokazu lotniczego o zamiarze przeprowadzenia pokazu lotniczego				
Organizator pokazu lotniczego						
8.	¹ § 7 ust. 2)	Data organizatora				

Niezgodności stwierdzone podczas kontroli pokazów

Urząd
Lotnictwa
Cywilnego

24.04.2024

26.04.2024

Niezgodności stwierdzone podczas pokazów lotniczych

Brak stanowiska kierowania lotami przed pierwszym dniem pokazu lotniczego nad jeziorem (*brak wytyczonego miejsca, brak urządzeń i wyposażenia potrzebnego do stanowiska kierowania lotami*), naruszenie przepisu § 16.

Brak odpowiednio przygotowanego miejsca lądowania dla skoczków spadochronowych (*w miejscu lądowania skoczków spadochronowych pozostawione rozłożone boisko do siatkówki plażowej*), naruszenie przepisu § 25.

Stwierdzono brak zasad współpracy pomiędzy służbami ratowniczymi zabezpieczającymi pokaz lotniczy na jeziorze (*brak sposobów komunikacji między służbami*), naruszenie przepisu § 8 pkt 1 ust. 5.

Nie zgodności stwierdzone podczas pokazów lotniczych

Znakowanie strefy pokazu lotniczego oraz linii pokazu na jeziorze nie zapewniało szybkiej i skutecznej identyfikacji stref pokazu przez załogi biorące udział w pokazie (*linia oznakowana dużymi i małymi bojami sprawiała trudności w identyfikacji strefy przez uczestników biorących udział w pokazie*), naruszenie przepisu § 13.

Przekroczenie przez osoby postronne linii wyznaczonej dla publiczności na lotnisku (*grupa nieupoważnionych osób przekroczyła linie wyznaczone dla publiczności*), co stanowi naruszenie przepisu § 7 pkt 2 ust. 3 lit. c.

Utrata energii elektrycznej na stanowisku kierowania lotami (*awaria energii elektrycznej spowodowana brakiem odpowiedniej mocy przyłącza energetycznego*), naruszenie przepisu § 16.

Niezgodności stwierdzone podczas pokazów lotniczych

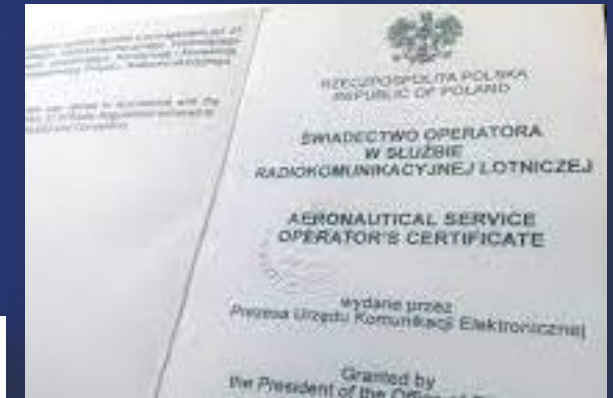

Brak dokumentacji AFM do wykonywania zgłoszonej operacji lotniczej, tj. zrzutu skoczków w programie pokazu lotniczego.

Brak uprawnień radiooperatora.

UKE | Urząd Komunikacji Elektronicznej

Karty uczestnika pokazu: niekompletne, brak akceptacji dyrektora pokazu, brak informacji o dopuszczeniu do pokazu przez dyrektora.

Niezgodności stwierdzone podczas pokazów lotniczych

OBSERWACJE

Kołowanie SP bez zachowania minimalnych odległości od granicy strefy publiczności;

Lądowanie skoczków poza strefą;

Kołowanie samolotu podczas lądowania skoczków;

Sprzedawanie w strefie publiczności przedmioty wypełnione gazami lżejszymi niż powietrze;

Operator drona- wyznaczony przez organizatora poruszał się w strefie pokazu bez kamizelki odblaskowej;

Na skutek silnego wiatru platformy z pirotechniką umieszczone na wodzie doprowadziły w efekcie do samowolnych wybuchów.

Inne obserwacje stwierdzone podczas pokazów lotniczych

OBSERWACJE

Brak sformalizowanej komunikacji (*wymiany informacji*) pomiędzy organizatorem a dyrektorem pokazu lotniczego

Brak umów cywilnoprawnych precyzujących zadania i odpowiedzialność (*dyrektora pokazu, osób funkcyjnych, innych wyznaczonych osób*)

Brak jednoznacznych ustaleń po stronie organizatora kto będzie reprezentował go podczas kontroli pokazu prowadzonej przez nadzór lotniczy

Brak ubezpieczenia organizatora od braku realizacji celu

Odpowiedzialność prawna
organizatora i pozostałych osób
funkcyjnych - wzajemne umowy z
przeniesieniem poszczególnych
zadań i odpowiedzialności za
zadania.

Urząd
Lotnictwa
Cywilnego

Link do prezentacji:

https://www.ulc.gov.pl/download/bezpieczenstow_lotow/materialy-doradcze/4.Odpowiedzialność_prawna_ciążąca_na_organizatorze_pokazu_lotniczego_oraz_osobach_funkcyjnych.pdf

Podstawy prawne z zakresu organizowania pokazu lotniczego.

Podstawowe informacje związane z pokazem lotniczym.

Podmioty związane z organizacją pokazu lotniczego:

- Organizator pokazu lotniczego
- Dyrektor pokazu lotniczego
- Inne osoby funkcyjne

Odpowiedzialność związana z organizacją pokazu lotniczego:

- Odpowiedzialność administracyjna
- Odpowiedzialność karna
- Odpowiedzialność cywilna

Pokazy lotnicze – wybrane
zagadnienia prawne
Zwrot opłaty lotniczej

Urząd
Lotnictwa
Cywilnego

Pokazy lotnicze – wybrane zagadnienia prawne

Zwrot opłaty lotniczej

Rozdział 2a Prawa lotniczego.

Art. 26 a ust. 1 Prawa lotniczego - opłacie lotniczej podlega między innymi wydawanie przez Prezesa Urzędu zezwoleń.
Załącznik 6 do Prawa lotniczego – stawki opłat

Art. 26 i Prawa lotniczego – regulacja w sprawie dodatkowych opłat

Art. 26e Prawa lotniczego - opłatę lotniczą za m.in. wydanie rozstrzygnięcia w sprawie zgody na pokaz **wnosi się z chwilą złożenia wniosku o dokonanie czynności urzędowej.**

Zwrot opłaty lotniczej

Rozdział 2a Prawa lotniczego.

Art. 26 h ust.1 Prawa lotniczego - opłatę lotniczą za czynności urzędowe wykonywane na wniosek uiszcza się **bez względu na ich wynik. Czyli nawet przy decyzji odmownej opłata lotnicza jest należna i nie podlega zwrotowi.**

Wyjątek - art. 26 h ust.3 Prawa lotniczego — kiedy postępowanie zostało wszczęte z urzędu opłaty nie pobiera

Podsumowując:

- Statki nie doleciały na pokaz – nie należy się zwrot opłaty
- Organizator sam zrezygnował z pokazu – nie należy się zwrot opłaty
- Prezes ULC przerwał/zawiesił/odwołał pokaz z przyczyn określonych w §15 ust.5 Rozporządzenia – nie należy się zwrot opłaty

Błędy podczas wypełniania wniosków (formularzy)

Urząd
Lotnictwa
Cywilnego

Przykładowe podstawowe błędy podczas składania dokumentacji

Brak adekwatnej analizy ryzyka w odniesieniu do innych informacji zawartych w złożonym wniosku.

Brak podpisów osób funkcyjnych.

Brak podpisów osób zgodnych z KRS (*upoważnionych do reprezentowania danej organizacji*).

ePUAP = podpis kwalifikowany.

Niekompletne i błędne dane wpisywane w rubrykach wniosku (*np. brak imienia i nazwiska pilota, brak numeru licencji*).

Nieczytelne mapy bez odpowiednich opisów (*np. brak centralnego punktu pokazu lotniczego, brak wymiarów strefy pokazu*).

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

OPŁATY

Link do strony internetowej:

<https://ulc.gov.pl/pl/zarzadzanie-bezpieczenstwem/pokazy-lotnicze-i-loty-akrobacyjne/5687-oplaty>

W 2024 roku opłata wynosi:

Opłata podstawowa to 236 pln, zwiększona o 83 pln za każdy dzień wykonywania pokazów dla każdego statku.

UWAGA

Spadochron to też statek powietrzny
(podlega opłacie)

➤ **Opłata za pełnomocnictwo:**

Pełnomocnictwo dla osoby upoważnionej do reprezentowania przed Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego wynosi 17 pln.

➤ **Opłatę za pełnomocnictwo należy uiścić na konto:**

Centrum Obsługi Podatnika m. st. Warszawy,
ul. Obozowa 57, 01-161 Warszawa
(właściwy organ podatkowy dla spraw prowadzonych w ULC)

Nr konta: 21 1030 1508 0000 0005 5000 0070

➤ **Z tytułu:**

„Opłata skarbową za pełnomocnictwo

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

BŁĘDY

[REDACTED]

URZĄD LOTNICTWA CYWILNEGO
Ul. Flisa 2
02-247 Warszawa

UPOWAŻNIENIE

W imieniu firmy [REDACTED] występującej pod marką [REDACTED]
(NIP: [REDACTED] upoważniam Pana [REDACTED] numer dowodu [REDACTED] do
reprezentowania firmy przed Urzędem Lotnictwa Cywilnego w działaniach dotyczących
organizacji pokazu lotniczego w dniu [REDACTED] w rejonie [REDACTED]
[REDACTED]

Z poważaniem,
[REDACTED]

Organizator może działać przez pełnomocnika, ale tylko po dostarczeniu pełnomocnictwa udzielonego na piśmie.

BRAK PEŁNOMOCNICTWA

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

BŁĘDY

Brak odpowiedniego podpisu osób funkcyjnych;

Brak podpisów osób zgodnych z KRS;

ePUAP = podpis kwalifikowany.

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

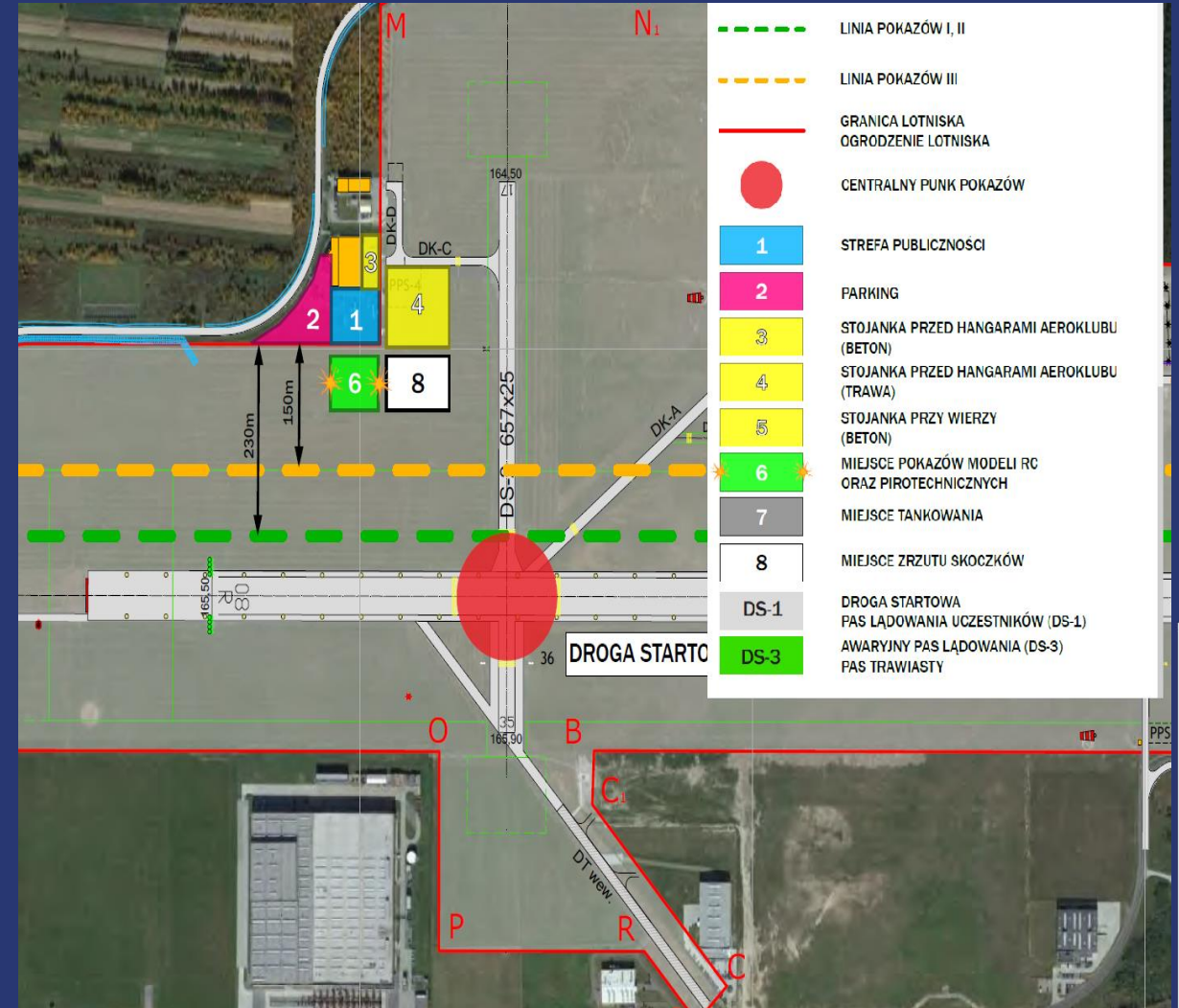
BŁĘDY

Miejsce pokazów pirotechnicznych nie powinno znajdować się tak blisko publiczności.

Zrzut skoczków to element pokazu lotniczego i miejsce do ich lądowania powinno być oddalone od publiczności zgodnie z Rozporządzeniem (50m).

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

Mapa z siatką kwadratów powinna obejmować cały obszar pokazu lotniczego. Ma ona na celu wspomóc służby w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej.

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

BŁĘDY

- ✘ brak adresu;
- ✘ brak numeru telefonu / adresu email;
- ✘ brak numeru licencji lub niepoprawnie podany numer.

1.2.2 Nr licencji, świadectwa kwalifikacji lub równoważnego dokumentu ważnego lub wygasłego:
5422

Należy wpisywać cały numer licencji np:
PL.FCL.12345.PLL(A)

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

BŁĘDY

 puste rubryki są do uzupełnienia

2.1.5 Planowana ilość statków powietrznych biorących udział w dynamicznym pokazie lotniczym:

1

2.1.6 Współrzędne geograficzne strefy pokazu lotniczego:

Do uzupełnienia
[redacted]

2.1.7 Wymiary stref/y pokazu lotniczego: (należy podać wymiary w metrach)

Do uzupełnienia
[redacted]

2.1.8 Miejsca startu i lądowania statków powietrznych biorących udział w dynamicznym pokazie lotniczym:

EPKW

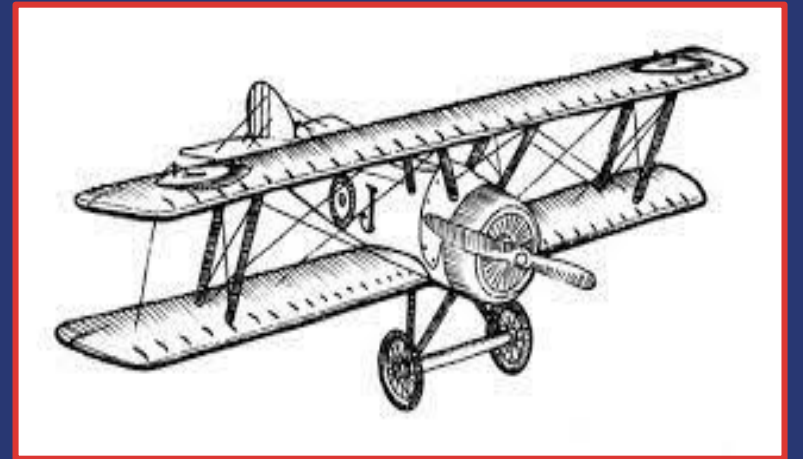
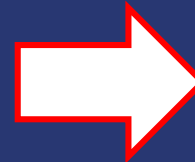
Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

BŁĘDY

✈ niedokładnie uzupełnione rubryki

2.1.4 Data i miejsce treningu przed pokazem lotniczym i **ilość statków powietrznych** biorących w nim udział:
21.08.2021 12:00-15:00 EPTO

LICZBA

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

BŁĘDY

ZALĄCZNIK Nr 3

Planowany, szczegółowy program pokazu lotniczego.

Data i godzina	Miejsce planowanego startu	Miejsce planowanego lądowania	Punkty programu pokazu <i>(z określeniem pilotów oraz statków powietrznych biorących w nim udział)</i>
07.03.2022 18:00	EPDE	EPDE	Opis wykonania figur pilotażu zespołu akrobacyjnego [REDACTED]

Należy wypisać pilotów, statki powietrzne oraz krótko opisać elementy ich pokazu

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania.

PODSUMOWANIE błędów:

- ✘ Dołączenie pełnomocnictwa;
- ✘ Podpisy osób funkcyjnych;
- ✘ Kompletność i poprawność danych wpisywanych w rubrykach (np. pełne dane osobowe, pełne numery licencji, ilość statków powietrznych biorących udział w pokazie i w treningu, dane w opisie programu pokazu);
- ✘ Analiza ryzyka zdarzeń adekwatna do innych informacji zawartych w złożonym wniosku;
- ✘ Poprawność, czytelność i kompletność informacji nanoszonych na mapy;
- ✘ Formatowanie wniosku, plik powinien być dokładnie sprawdzony przed jego zapisaniem, ze względu na poprzesuwane rubryki.

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

WNIOSKI

Formularz 1 - Wniosek o wyrażenie zgody na przeprowadzenie pokazu lotniczego i obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych w strefie pokazu lotniczego, zgodnie z art. 123 ust. 1b

Link:

<https://ulc.gov.pl/pl/zarzadzanie-bezpieczenstwem/pokazy-lotnicze-i-loty-akrobacyjne/500-pokazy-lotnicze/5692-wnioski>

		<small>(miejscowość i data)</small>
Organizator		
<small>(nazwa lub imię i nazwisko)</small>		
<small>(adres)</small>		
		Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego ul. Marcina Flisa 2 02-247 Warszawa
WNIOSEK		
o wyrażenie zgody na przeprowadzenie pokazu lotniczego zgodnie z art. 123 ust. 1b zgodnie z programem pokazu oraz		
o wyrażenie zgody na obniżenie minimalnej wysokości lotów akrobacyjnych podczas pokazu lotniczego*.		
Szanowny Panie Prezesie,		
<p>zwracam się z prośbą, jako Organizator pokazu lotniczego o wyrażenie zgody na zorganizowanie i przeprowadzenie pokazów lotniczych, zgodnie z art. 123 ust. 1b ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1235, 1715, 1846, 2185, 2642) oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 786).</p>		
Pokaz lotniczy, o który wnoszę odbędzie się:		
w dniu/ach	<small>(wpisać datę),</small>	
w miejscu	<small>(wpisać miejscowość),</small>	
na terenie	<small>(wpisać lotnisko/ładowisko/brzozy tereny)</small>	
<p>Jednocześnie proszę o wyrażenie zgody na obniżenie minimalnej wysokości lotów akrobacyjnych podczas pokazu lotniczego w strefie akrobacji/pokazu*, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych (Dz.U. z 2022 r. poz. 786).</p>		
Do wniosku dołączam Program pokazu lotniczego wraz z kompletem niezbędnych załączników.		
Z poważaniem		

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

WNIOSKI

Formularz 2 - Powiadomienie o zamiarze przeprowadzenia pokazu lotniczego i wniosek na obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych w strefie pokazu wraz z programem pokazu lotniczego, zgodnie z art. 123 ust. 1d

Link:

<https://ulc.gov.pl/pl/zarzadzanie-bezpieczenstwem/pokazy-lotnicze-i-loty-akrobacyjne/500-pokazy-lotnicze/5692-wnioski>

..... <small>(miejsowość i data)</small>	
Organizator	
..... <small>(nazwa lub imię i nazwisko)</small>	
..... <small>(adres)</small>	
Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego ul. Marcina Flisa 2 02-247 Warszawa	

POWIADOMIENIE
o zamiarze przeprowadzenia pokazu lotniczego
zgodnie z art. 123 ust. 1d zgodnie z programem pokazu

Szanowny Panie Prezesie,

jako Organizator pokazu lotniczego informuję o zamiarze zorganizowania i przeprowadzenia pokazów lotniczych, zgodnie z **art. 123 ust. 1d** ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1235, 1715, 1846, 2185, 2642) oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 786).

Pokaz lotniczy, o który wnoszę odbędzie się:

w dniu/ach .....
(wpisać datę)

w miejscu .....
(wpisać miejscowość)

na terenie .....
(wpisać lotnisko/lotowisko/innym terenie)

Jednocześnie proszę o wyrażenie zgody na obniżenie minimalnej wysokości lotów akrobacyjnych podczas pokazu lotniczego w strefie akrobacji/pokazu*, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych (Dz.U. z 2022 r. poz. 786).

Do wniosku dołączam Program pokazu lotniczego wraz z kompletem niezbędnych załączników.

Z poważaniem

*Skrześlić, jeśli nie dotyczy.

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

WNIOSKI

PROGRAM POKAZU LOTNICZEGO

1. Ogólne informacje

1.1. Dane organizatora pokazu lotniczego

1.1.1. Nazwa lub imię i nazwisko organizatora:

1.1.2. Adres organizatora:

1.1.3. Telefony kontaktowe: *(tel. komórkowy)*

1.1.4. E-mail:

1.2. Dane pełnomocnika (jeśli wyznaczono)

1.2.1. Imię i nazwisko pełnomocnika:

1.2.2. Adres pełnomocnika:

1.2.3. Telefony kontaktowe: *(tel. komórkowy)*

1.2.4. E-mail:

1.3. Dane dyrektora pokazu lotniczego (jeśli wyznaczono zastępcę Dyrektora pokazu należy skopiować sekcję)

1.3.1. Imię i nazwisko dyrektora:

1.3.2. Nr licencji, świadectwa kwalifikacji lub równoważnego dokumentu ważnego lub wygasłego:

1.3.3. Doświadczenie dyrektora pokazu lotniczego w prowadzeniu pokazów lotniczych
(należy wpisać listę wcześniejszych pokazów lotniczych oraz pełnione funkcje)

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

WNIOSKI

Trening przed pokazem lotniczym

2.1.10. Miejsce treningu przed pokazem lotniczym:

2.1.11. Data treningu przed pokazem lotniczym:

2.1.12. Ilość statków powietrznych biorących udział w treningu przed pokazem lotniczym:

2.2 Szczegóły dotyczące organizacji pokazu lotniczego

Lp.	Należy udzielić odpowiedzi „TAK” lub „NIE” na <u>wszystkie</u> z poniższych pytań wpisując „X” w odpowiedniej kolumnie po prawej stronie.	TAK	NIE
1	Czy na terenie pokazu będzie występowała wystawa statyczna statków powietrznych?		
2	Czy w strefie pokazu lotniczego występują przeszkody lotnicze?		
3	Czy na terenie pokazu lotniczego odbywa się ruch naziemny statków powietrznych, pojazdów i pieszych?		
4	Czy na terenie pokazu lotniczego będzie wyznaczany parking samochodowy dla publiczności?		
5	Czy tankowanie paliwa lub uzupełnianie gazów i płynów technicznych będzie odbywało się w miejscu pokazu lotniczego?		
6	Czy tankowanie paliwa lub uzupełnianie gazów i płynów technicznych będzie odbywało się poza miejscem pokazu lotniczego?		
7	Czy w pokazie będą występowały modele latające oraz statki bezzałogowe?		
8	Czy w pokazie lotniczym będą używane materiały wybuchowe, materiały lub wyroby pirotechniczne lub światło laserowe?		
9	Czy podczas pokazu lotniczego będą występowały loty widokowe/zapoznawcze?		
10	Czy statki biorące udział w pokazie lotniczym będą startowały i lądowały w miejscu gdzie odbywa się pokaz lotniczy?		
11	Czy statki biorące udział w pokazie lotniczym będą startowały i lądowały poza miejscem gdzie odbywa się pokaz lotniczy?		
12	Czy pokaz lotniczy będzie odbywać się nad zbiornikiem wodnym?		

UWAGA! Na pytania, na które została udzielona odpowiedź „TAK” należy do wniosku dołączyć odpowiednią dokumentację.

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

WNIOSKI

Trening przed pokazem lotniczym	
2.1.10.	Miejsce treningu przed pokazem lotniczym:
2.1.11.	Data treningu przed pokazem lotniczym:
2.1.12.	Ilość statków powietrznych biorących udział w treningu przed pokazem lotniczym:

2.2 Szczegóły dotyczące organizacji pokazu lotniczego			
Lp.	Należy udzielić odpowiedzi „TAK” lub „NIE” na wszystkie z poniższych pytań wpisując „X” w odpowiedniej kolumnie po prawej stronie.	TAK	NIE
1	Czy na terenie pokazu będzie występowała wystawa statyczna statków powietrznych?		
2	Czy w strefie pokazu lotniczego występują przeszkody lotnicze?		
3	Czy na terenie pokazu lotniczego odbywa się ruch naziemny statków powietrznych, pojazdów i pieszych?		
4	Czy na terenie pokazu lotniczego będzie wyznaczany parking samochodowy dla publiczności?		
5	Czy tankowanie paliwa lub uzupełnianie gazów i płynów technicznych będzie odbywało się w miejscu pokazu lotniczego?		
6	Czy tankowanie paliwa lub uzupełnianie gazów i płynów technicznych będzie odbywało się poza miejscem pokazu lotniczego?		
7	Czy w pokazie będą występowały modele latające oraz statki bezzałogowe?		
8	Czy w pokazie lotniczym będą używane materiały wybuchowe, materiały lub wyroby pirotechniczne lub światło laserowe?		
9	Czy podczas pokazu lotniczego będą występowały loty widokowe/zapoznawcze?		
10	Czy statki biorące udział w pokazie lotniczym będą startowały i lądowały w miejscu gdzie odbywa się pokaz lotniczy?		
11	Czy statki biorące udział w pokazie lotniczym będą startowały i lądowały poza miejscem gdzie odbywa się pokaz lotniczy?		
12	Czy pokaz lotniczy będzie odbywać się nad zbiornikiem wodnym?		

UWAGA! Na pytania, na które została udzielona odpowiedź „TAK” należy do wniosku dołączyć odpowiednią dokumentację.

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

WNIOSKI

ZAŁĄCZNIK Nr 3 |

Planowany, szczegółowy program pokazu lotniczego.

Data i godzina	Miejsce planowanego startu	Miejsce planowanego lądowania	<i>Indywidualny program pokazu lotniczego</i> (Szczegółowy opis wykonywanych manewrów i akrobacji wraz z określeniem pilotów oraz statków powietrznych) <i>Przykład: Pilot na statku powietrznym wykona kolejno: serię beczek auto rotacyjnych, ślizg na ogon, korkociąg odwrócony, wiraż, ~~łomcevac~~. Pokaz zostanie zakończony wykonaniem wzoru serca.</i>

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

WNIOSKI

2.3 Lista dodatkowych dokumentów i załączników dołączonych do wniosku (wypisać jakie)

Lp.	Załączniki	Wpisać „X” w ramach potwierdzenia dołączenia załącznika
Niezbędne do każdego wniosku:		
1	Kopia zgody na wydzieloną przestrzeń powietrzną, w której znajduje się strefa pokazu lotniczego wydana przez instytucję zapewniającą służby ruchu lotniczego.	
2	Kopia wniosku o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej.	
3	Kopia dowodu wpłaty za pokaz lotniczy.	
4	Kopia dowodu wpłaty za statki powietrzne.	
5	Jeżeli został wyznaczony pełnomocnik: upoważnienie i kopia dowodu wpłaty za pełnomocnictwo.	
6	Mapy terenu na którym odbędzie się pokaz lotniczy. Mapy terenu miejsca przeprowadzenia pokazu lotniczego z naniesioną siatką kwadratów w skali nie mniejszej niż 1:25000 wraz z informacjami zawartymi z Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 maja 2013 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 786), w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów §7 ust. 2 pkt 3, pkt 4, pkt 9, §10 ust. 2, §13, §31, §33, §34, §35 ust. 6 i 7, §46a ust.2 (w formie kilku map, fotomap, etc.)	
7	Opis procedur reagowania w sytuacjach awaryjnych podczas pokazu lotniczego (np. ERP) wynikający z dołączonej analizy ryzyka.	
Dodatkowe, zależne od zaznaczonych odpowiedzi w tabeli 2.2 oraz pozostałe:		
	Inne dokumenty i załączniki (jakie)	

Aktualizacja wniosków oraz najczęstsze błędy podczas ich wypełniania

WNIOSKI

UWAGA:

Aktualizacja wniosku ma na celu zmniejszenie ilości punktów przesyłanych w wezwaniach o uzupełnienia braków formalnych

Miejsc ustawienia sprzętu lotniczego wyznaczonego do pokazu lotniczego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych (Dz.U. z 2022 r. poz. 786), o których mowa w § 7 ust. 2 pkt 3 lit. d – *jeśli nie występuje należy przesłać informację na ten temat;*

Organizacji naziemnego ruchu statków powietrznych, pojazdów i pieszych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych (Dz.U. z 2022 r. poz. 786), o której mowa w § 7 ust. 2 pkt 9 – *jeśli nie występuje należy przesłać informację na ten temat;*

Opis zabezpieczenia lotów widokowych/zapoznawczych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych (Dz.U. z 2022 r. poz. 786), o którym mowa w § 5 ust. 7a – *jeśli w pokazie nie odbywają się loty widokowe/zapoznawcze należy przesłać informację na ten temat;*

Opis zabezpieczenia i rozmieszczenia materiałów wybuchowych, materiałów lub wyrobów pirotechnicznych oraz emisji światła laserowego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie lotów próbnych i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych (Dz.U. z 2022 r. poz. 786), o którym mowa w § 17 – *jeśli nie występują należy przesłać informację na ten temat;*

Czynności organizatora pokazu lotniczego

Urząd
Lotnictwa
Cywilnego

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Zastanów się, czy jesteś odpowiednią osobą aby pełnić funkcję **Organizatora pokazu lotniczego**, czy posiadasz odpowiednie przygotowanie merytoryczne, predyspozycje kierownicze oraz czy posiadasz stosowne fundusze.

Organizator to osoba, której podstawowym zadaniem jest realizacja procesu zarządzania, czyli planowanie i podejmowanie decyzji dotyczących bezpiecznego zorganizowania i przeprowadzenia pokazu lotniczego.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Za właściwy wybór, czy pokaz lotniczy jest imprezą masową zgodnie z ustawą z dnia 20 marca 2009 r., odpowiada wyłącznie Organizator pokazu.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Organizator, przygotowując pokaz lotniczy wraz z Dyrektorem oraz osobami funkcyjnymi musi dołożyć wszelkich starań, aby bezpiecznie zorganizować oraz przeprowadzić pokaz lotniczy, musi mieć świadomość zagrożeń i odpowiedzialność za bezpieczne zorganizowanie operacji lotniczych naziemnych oraz powietrznych w ramach pokazu lotniczego, realizując art. 123 ustawy – Prawo lotnicze.

**SAFETY
FIRST**

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Organizator powinien zapewnić:

Wizję lokalną w terenie wraz z Dyrektorem z wyznaczonymi osobami funkcyjnymi oraz Zarządzającym lotniskiem.

Uwaga:

Solidnie przeprowadzona wizja lokalna jest podstawą do właściwego stworzenia Programu Pokazu Lotniczego oraz zorganizowania i przeprowadzenia pokazu lotniczego.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Wizja lokalna terenu z Zarządzającym lotniskiem/lądowiskiem

Uwaga:

Zarządzający lotniskiem jest odpowiedzialny na lotnisku za bezpieczne wykonywanie operacji lotniczych w tym za bezpieczne zorganizowanie i przeprowadzenie pokazu lotniczego, dlatego cała wizja lokalna Organizatora oraz Dyrektora powinna się odbywać w asyście Zarządzającego lotniskiem.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Wizja lokalna terenu z Zarządzającym lotniskiem/lądowiskiem

Uwaga:

Zarządzający lotniskiem może dokonać znacznych ograniczeń w planach Organizatora, jeżeli będzie to miało znaczenie np.: dla bezpieczeństwa wykonywania statutowych operacji lotniczych, organizacji naziemnego ruchu statków powietrznych; pojazdów i pieszych; zagrożeń zlokalizowanych w związku z pokazem lotniczym.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Wizja lokalna terenu z Zarządzającym lotniskiem/lądowiskiem

Uwaga:

Wizja lokalna przeprowadzona w asyście Zarządzającego lotniskiem/lądowiskiem może wskazać na lepsze rozwiązania usytuowania infrastruktury pokazu lotniczego, ponieważ tego typu pokazy już się odbywały na tym lotnisku i przyjęte rozwiązania sprawdziły się w praktycznej części realizacji pokazów lotniczych.

Organizator wraz z Dyrektorem nie mogą wymuszać na Zarządzającym lotniskiem/lądowiskiem zgody na umieszczenie określonej infrastruktury, na którą Zarządzający nie wyraża zgody ze względów bezpieczeństwa oraz wykonywanie określonych operacji powietrznych przez określone statki powietrzne.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Powinien zapewnić:

Właściwe usytuowanie oraz wielkość strefy pokazu, której wielkość będzie zależała między innymi od kategorii prędkościowej statków powietrznych biorących udział w pokazie,

Uwaga:

Organizator nie może ograniczać Dyrektora co do wyznaczenia odpowiedniej wielkości strefy pokazu a także jej usytuowania. Minimalna wielkość strefy pokazu jest zagwarantowana § 13. ust. 2 Rozporządzenia

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Uwaga:

Organizator nie może ograniczać Dyrektora strefą dla publiczności „wypychając” ją w naziemne przestrzenie operacyjne niezbędne do wykonywania naziemnych operacji lotniczych.

Dyrektor już na etapie wizji lokalnej powinien w tej kwestii określić swoje stanowisko i postawić organizatorowi jasno swoje wymagania wskazując na zachowanie bezpieczeństwa oraz spełnienie wymagań prawnych.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Powinien zapewnić:

Właściwe usytuowanie oraz wielkość linii pokazu

Uwaga:

Organizator jest zobowiązany wyznaczyć linie pokazu, w miejscu wskazanym przez Dyrektora, dobrze widoczne z powietrza dla pilotów statków biorących udział w pokazie, stosownie do kategorii prędkościowej

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Uwaga:

Linie pokazu powinny być ustalone już na etapie wizji lokalnej. Jeżeli biorą udział trzy kategorie prędkościowe statków powietrznych wyznacza się trzy linie pokazu. Dyrektor może zrezygnować z linii przeznaczonej dla statków kategorii trzeciej jeżeli zapewni, że statki będą wykonywać loty jak dla kat. drugiej

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Powinien zapewnić:

Właściwe usytuowanie miejsca kierowania lotami tzw. wieża, tam gdzie zostanie wskazana przez Dyrektora, tak aby były widoczne wszystkie statki powietrzne wykonujące operacje startu i lądowania oraz wykonujące naziemne operacje na drogach kołowania.

Uwaga:

Organizator jest zobowiązany wyposażyć stanowisko kierowania tzw. wieżę w niezbędną sieć łączności, sieć energetyczną, zapasowe źródło energii , w pitną wodę oraz możliwość spożycia posiłków na stanowisku kierowania lub umożliwić spożycie posiłków w blokach między pokazami. Ponadto Organizator powinien wyposażyć w przenośną toaletę zlokalizowaną w pobliżu stanowiska kierowania, jeżeli stanowisko kierowania jest zlokalizowane poza budynkiem lub w budynku w której toalety nie ma.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Powinien zapewnić:

W przypadku gdy pokaz lotniczy jest organizowany na lotnisku lub lądowisku, z którego będą wykonywane operacje startu i lądowania statków powietrznych biorących udział w pokazie lotniczym, zapewnia członkom załóg statków powietrznych podczas pokazu lotniczego miejsca „cichego wypoczynku” tj. pomieszczenie o ograniczonym dostępie dla publiczności, które jeśli temperatura na zewnątrz pomieszczenia przekracza 28°C jest klimatyzowane.

Uwaga:

Organizator jest zobowiązany wyposażyć pomieszczenie w niezbędny sprzęt do odpoczynku, powinien umożliwić pilotom spożycie posiłków. Ponadto Organizator powinien wyposażyć miejsce „cichego wypoczynku” w przenośną toaletę zlokalizowaną w pobliżu, jeżeli takiej nie ma budynku.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Powinien zapewnić poruszanie się pojazdów i pieszych po polu manewrowym na którym wykonują operacje lotnicze statki powietrzne wyłącznie po uzyskaniu upoważnienia od kierownika lotów lub organu kontroli lotniska przed wejściem/wjazdem na to pole.

Uwaga:

Niezależnie od uzyskanego upoważnienia każdorazowe wejście lub wjazd na drogę startową wymaga dodatkowego upoważnienia, a także o opuszczeniu drogi startowej organ kontroli lotniska powinien być niezwłocznie zawiadomiony.

Organizator nie ma prawa samowolnie wydawać zezwoleń wejście osób lub na wjazd pojazdów na pole manewrowe

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Powinien oznaczyć centralny punkt pokazu lotniczego wskazany przez Dyrektora tak aby był dla pilotów widoczny z powietrza.

Uwaga:

Jeżeli centralny punkt będzie wyznaczony za pomocą płacht, to powinien być w taki sposób przytwierdzony do podłoża aby podmuch powietrza od wirnika śmigłowca lub silnika odrzutowego nie oderwał go od podłoża, co stanowi poważne zagrożenie bezpieczeństwa.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Zapewnia:

- ✈ miejsce ustawienia sprzętu lotniczego wyznaczonego do pokazu lotniczego;
- ✈ miejsca tankowania statków powietrznych
- ✈ miejsca wystawy statycznej dla statków powietrznych biorących udział w pokazie;
- ✈ wytyczenie i oznaczenie wyznaczonych dróg startowych oraz dróg kołowania dla statków powietrznych biorących udział w pokazie lotniczym .

Uwaga:

Organizator jest zobowiązany do zabezpieczenia i ochrony tych miejsc przed wejściem lub wjazdem nieuprawnionych osób oraz ochrony statków powietrznych na czas ich przebywania na lotnisku.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Organizator zapewnia:

- ✈️ płaszczyzny postojowe dla statków powietrznych, oraz ich ochronę;
- ✈️ miejsca lądowania skoczków spadochronowych;
- ✈️ miejsca planowanych startów, lądowań oraz lotów bezzałogowych statków powietrznych;
- ✈️ miejsca startów i lądowania balonów oraz lotów balonów na uwięzi;
- ✈️ miejsca tankowania statków powietrznych oraz ich ochronę;
- ✈️ miejsca rozmieszczenia środków gaśniczych;
- ✈️ miejsca wyznaczone do lądowań awaryjnych;
- ✈️ miejsca rozłożenia materiałów pirotechnicznych, jeżeli mają być użyte oraz ich ochronę.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Zapewnia:

- ✈️ miejsce ustawienia pojazdów specjalistycznych oraz urządzeń do wystawy statycznej, tak aby nie ograniczały wykonywanych operacji lotniczych;
- ✈️ miejsca rozmieszczenia służb porządkowych oraz służb informacyjnych, niezbędnych do zabezpieczenia pokazu lotniczego;
- ✈️ miejsca parkingowe oraz drogi kołowania statków powietrznych wykonujących loty widokowe, jeżeli występują.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Zapewnia, miejsca wykonywania:

- ✈ imitacji działań ratowniczych z udziałem statków powietrznych ratowniczych lub poszukiwawczo ratowniczych;
- ✈ imitacji działań agrolotniczych z udziałem statków powietrznych agrolotniczych;
- ✈ imitacji działań gaszenia pożaru z udziałem statków powietrznych p-poż.;
- ✈ imitacji działań taktycznych z udziałem państwowych statków powietrznych odpowiednio przystosowanych;
- ✈ imitacji walk powietrznych;
- ✈ imitacji zawodów lotniczych podczas pokazu lotniczego.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Miejsce planowanych lotów widokowych wraz z ich usytuowaniem na płaszczyźnie manewrowej statków powietrznych z zachowaniem możliwości doprowadzenia pasażerów do samolotu, odprowadzenia po wylądowaniu, procedurą kołowania do bramek, odległości manewrowania statku powietrznego od strefy dla publiczności itp.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Zapewnia, miejsca:

- ✈ rozmieszczenia środków pirotechnicznych;
- ✈ bezpiecznego użycia materiałów pirotechnicznych zabudowanych na statkach powietrznych;
- ✈ proponowanego obszaru lądowania skoczków spadochronowych, tak aby zapewnić. co najmniej 250 metrów od pracujących śmigieł samolotów, pracujących silników odrzutowych lub pracujących wirników śmigłowców pod warunkiem, że kierunek wiatru nie będzie spychał powstającego śladu aerodynamicznego za statkami powietrznymi w kierunku lądujących skoczków;
- ✈ usytuowania balonów na uwięzi oraz miejsce usytuowana balonów gotowych do startów lotu oraz lądowania.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Zapewnia:

Samochód „Follow Me”, który będzie operował w przestrzeniach operacyjnych

Uwaga:

Follow Me ma za zadanie oddać nam procedurę kołowania w wyznaczone miejsce przy użyciu lotniskowego auta, znanego pod nazwą Follow Me (głównie za sprawą napisu na świetlnym kogucie na dachu samochodu).

Auta tego typu używane są głównie na dużych lotniskach, gdzie mamy do czynienia z dużą ilością dróg kołowania, miejsc postoju, czy też pasów startu i lądowania. Można się w tym pogubić, zwłaszcza jeśli lotniska nie znamy. Samochód Follow Me może doprowadzić nas w wybrane miejsce na lotnisku, czy to postojowe, miejsce tankowania paliwa.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Zapewnia:

- ✈ przeprowadzenie odprawy przed lotami w każdym dniu pokazu lotniczego
- ✈ ciche pomieszczenie wyposażone w środki łączności, siedzenia, nagłośnienie, komputer, rzutnik – wszystko co jest niezbędne do przeprowadzenia odprawy.

Uwaga:

Przeprowadzenie odprawy oraz loty w trakcie odprawy to niezbyt dobre połączenie ze względu na hałas .

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu?

Zapewnia zakończenie prac związanych z koszeniem obszarów trawiastych lotniska lub lądowiska, na którym wyznaczono strefy pokazu lotniczego lub z którego będą wykonywane operacje startu i lądowania statków powietrznych biorących udział w pokazie lotniczym, nie później niż 3 dni przed dniem rozpoczęcia pokazu lotniczego.

Uwaga:

Brak spełnienia wymogu § 45b. Rozporządzenia może doprowadzić do sytuacji braku spełnienia wymogów prawnych a to może oznaczać, że Organizator nie będzie mógł przeprowadzić pokaz lotniczy.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Wizja lokalna terenu z Zarządzającym akwenem wodnym

Wizja lokalna nad wodą powinna się odbyć w asyście zarządzającego akwenem wodnym, podmiotem zarządzającym portem lub przystanią morską/wodną - *(dotyczy pokazów lotniczych nad obszarem morskim/wodnym).*

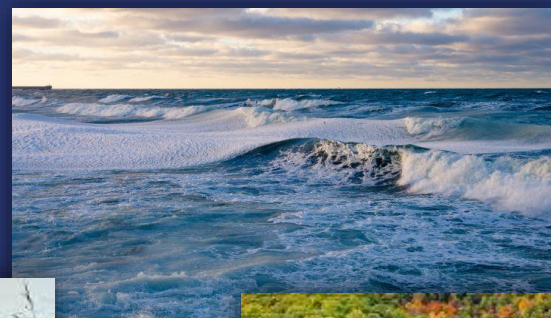

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

DEFINICJA

AKWEN (łac. aqua) z definicji jest obszarem powierzchni wodnej i określa tym samym fragment morza, oceanu, rzeki, jeziora, zalewu i innych zbiorników.

Akwen stanowi odpowiednik terenu na lądzie.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu nad akwenem wodnym?

W przypadku organizacji pokazu lotniczego nad akwenem wodnym mamy do czynienia z reguły z pokazem lotniczym organizowanym równoległe na lotnisku startu statków powietrznych.

W takim przypadku organizator jest zobowiązany przygotować i zabezpieczyć operacje lotnicze na lotnisku startu oraz nad akwenem wodnym. Musi dołożyć wszelkich starań, aby bezpiecznie zorganizować oraz przeprowadzić pokaz lotniczy, musi mieć szczególną świadomość zagrożeń i odpowiedzialność za bezpieczne zorganizowanie operacji lotniczych nad akwenem wodnym.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu nad akwenem wodnym?

Organizator w takim przypadku jest zobowiązany do dodatkowego zatrudnienia Zastępcy Dyrektora oraz osób funkcyjnych tak, aby na lotnisku startu i nad akwenem wodnym funkcjonowały dwa zespoły tj. dwóch dyrektorów pokazu, dwóch kierowników lotu, dwóch kierowników programu pokazu, dwóch kierowników skoków spadochronowych jeżeli występują skoki spadochronowe.

Uwaga:

Organizator nie ma prawa zmuszać Dyrektora do obsługi dwóch pokazów jednym zespołem. Takie zachowanie Organizatora prowadzi do zagrożenia bezpieczeństwa i jest niedopuszczalne w żadnym przypadku

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu nad akwenem wodnym?

Zapewnia:

- ✈ Czytelne oznaczenie strefy pokazu za pomocą boi kolorem różniącym się od boi oznaczających linię pokazu.
- ✈ Czytelne oznaczenie linii pokazu za pomocą boi. Jeżeli występują statki powietrzne różnych kategorii prędkościowych to linie pokazu powinny być wyznaczone za pomocą boi różnych kolorów w taki sposób aby nie wprowadzały w błąd pilotów.
- ✈ Czytelne oznaczenie wodowiska za pomocą boi.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu nad akwenem wodnym?

Zapewnia:

- ✈ Ochronę strefy pokazu lotniczego przed wpływaniem w strefę pokazu oraz w strefę wodowiska. Do ochrony stosuje szybkie łodzie celem szybkiej reakcji na stworzone zagrożenie.
- ✈ Umowę z Policją wodną to bardzo skuteczne zespoły powołane do pilnowania porządku na morzach i wodach śródlądowych. Poza kontrolą łodzi, pełnią też funkcje prewencyjne na terenach przywodnych. Do ich obowiązków należy zapewnienie bezpieczeństwa kąpiących się, pływających i uprawiających sporty wodne, ratowanie tonących, prowadzenie akcji ratowniczych i poszukiwawczych, ściganie i zatrzymywanie sprawców przestępstw i wykroczeń, kontrola organizatorów imprez, a także dróg wodnych, oraz udział w akcjach ratowniczych podczas katastrofy.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu nad akwenem wodnym?

Zapewnia:

- ✈ Umowę z zarządzającym portem wodnym lub przystanią morską o braku poruszania się statków wodnych pomiędzy strefą dla publiczności a strefą pokazu.
- ✈ Umowę z zarządzającym portem wodnym lub przystanią morską o braku poruszania się statków wodnych po torze wodnym, który przebiega przez strefę pokazu

Uwaga:

- ✈ Poruszanie się statków wodnych po torze jest możliwe wyłącznie w przerwach między blokami.
- ✈ Organizator, który twierdzi, że nie jest w stanie zatrzymać ruchu statków wodnych na czas pokazu nie powinien na tym terenie organizować pokazu lotniczego.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu nad akwenem wodnym?

Uwaga:

- ✈ W przypadku braku zapewnienia bezpieczeństwa w strefie pokazu nad akwenem wodnym, w przypadku poruszania się statków wodnych po torze wodnym, który przebiega przez strefę pokazu dojdzie do natychmiastowego przerwania lub zawieszenia pokazu.
- ✈ W przypadku poruszania się statków wodnych pomiędzy strefą dla publiczności a strefa pokazu również dojdzie do natychmiastowego przerwania lub zawieszenia pokazu.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Co organizator pokazu powinien zapewnić dyrektorowi pokazu nad akwenem wodnym?

Zapewnia:

- ✘ Wyznaczenie sił i środków do przeprowadzenia natychmiastowej akcji ratowniczej w przypadku wodowania lub upadku statku powietrznego do wody.
- ✘ Wyznaczenie sił i środków powinno uwzględniać środowisko w którym może dojść do prowadzenia akcji ratowniczej np.: rwąca rzeka o niskiej przejrzystości co znacznie utrudni prowadzenie akcji ratowniczej.

Uwaga:

W przypadku stwierdzenia, przed rozpoczęciem pokazu lotniczego, braku sił i środków do przeprowadzenia akcji ratowniczej na akwenu wodnym tj. niespełnienia przez organizatora pokazu lotniczego na terenie pokazu lotniczego warunków bezpieczeństwa określonych w programie pokazu lotniczego lub określonych w zgodzie Prezesa Urzędu dojdzie do odwołania pokazu lotniczego.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

PRZEPISY:

W § 9 rozporządzenia:

„1a. Dyrektor pokazu lotniczego jest niezależny od organizatora pokazu lotniczego przy podejmowaniu decyzji mających wpływ na bezpieczną organizację i wykonanie operacji lotniczych podczas pokazu lotniczego.”,

„4. Dyrektor pokazu lotniczego może zawiesić lub przerwać pokaz lotniczy w przypadku stwierdzenia podczas pokazu lotniczego zagrożenia bezpieczeństwa zgromadzonej publiczności ze strony statków powietrznych biorących udział w pokazie lotniczym, zagrożenia bezpieczeństwa załóg tych statków powietrznych lub niespełnienia przez organizatora pokazu lotniczego na terenie pokazu lotniczego warunków bezpieczeństwa określonych w programie pokazu lotniczego lub określonych w zgodzie Prezesa Urzędu na przeprowadzenie pokazu lotniczego, wyrażonej w trybie art. 123 ust. 1b ustawy, informując o tym organizatora pokazu lotniczego.”;

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

26.04.2024

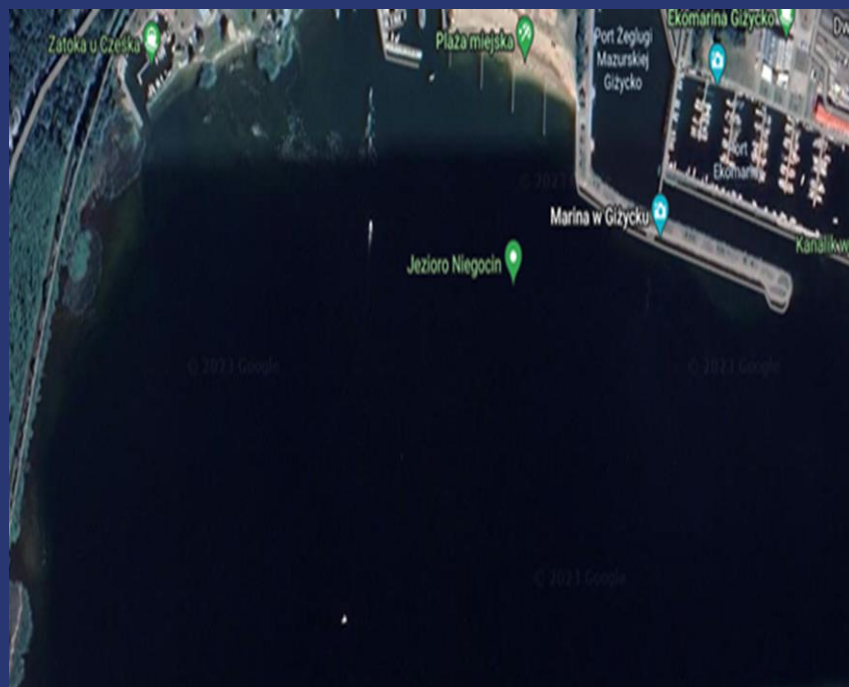

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

PRZEPISY:

ODWOŁANIE

§ 15. 15. Prezes Urzędu może:

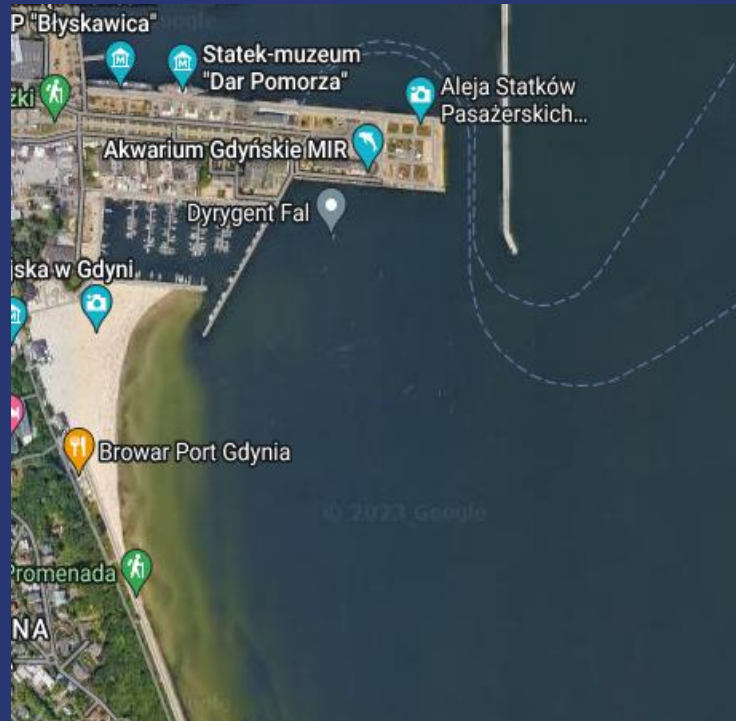
1) odwołać pokaz lotniczy – w przypadku stwierdzenia przed rozpoczęciem pokazu lotniczego niespełnienia przez organizatora pokazu lotniczego na terenie pokazu lotniczego warunków bezpieczeństwa określonych w programie pokazu lotniczego lub określonych w zgodzie Prezesa Urzędu na przeprowadzenie pokazu lotniczego, wyrażonej w trybie art. 123 ust. 1b ustawy, informując o tym organizatora pokazu lotniczego.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

PRZEPISY:

ZAWIESZENIE PRZERWANIE

§ 15. 15. Prezes Urzędu może:

zawiesić lub przerwać pokaz lotniczy – w przypadku stwierdzenia podczas pokazu lotniczego zagrożenia bezpieczeństwa zgromadzonej publiczności ze strony statków powietrznych biorących udział w pokazie lotniczym, zagrożenia bezpieczeństwa załóg tych statków powietrznych lub niespełnienia przez organizatora pokazu lotniczego na terenie pokazu lotniczego warunków bezpieczeństwa określonych w programie pokazu lotniczego lub określonych w zgodzie Prezesa Urzędu na przeprowadzenie pokazu lotniczego, wyrażonej w trybie art. 123 ust. 1b ustawy, informując o tym organizatora pokazu lotniczego.

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

Straż Graniczna lub podmiot zarządzający portem lub przystanią morską

PRZEPISY:

§ 15.

1. W przypadku pokazu lotniczego organizowanego nad obszarem morskim Straż Graniczna lub podmiot zarządzający:

✓ portem lub przystanią morską mogą wystąpić do organizatora pokazu lotniczego z uzasadnionym wnioskiem o przerwanie, zawieszenie albo odwołanie tego pokazu, w sytuacji gdy przeprowadzenie pokazu zagrażałoby bezpieczeństwu publicznemu lub uniemożliwiłoby wykonywanie ustawowych zadań tych podmiotów.

2. W przypadku pokazu lotniczego przebiegającego w rejonie działań prowadzonych przez Morską Służbę Poszukiwawczo-Ratowniczą służba ta może wystąpić do organizatora pokazu lotniczego z uzasadnionym wnioskiem o zawieszenie tego pokazu do czasu zakończenia działań ratowniczych.

§

Czynności Organizatora pokazu lotniczego

UWAGA:

W przypadku zaistnienia śmiertelnego wypadku lotniczego podczas pokazów lotniczych organizator musi być przygotowany na przerwanie pokazu.

Organizator powinien być ubezpieczony od braku realizacji celu jakim jest pokaz lotniczy w przypadku zaistnienia wypadku.

Aktualizacja Poradnika

Link: <https://ulc.gov.pl/pl/aktualnosci/4432-jak-zorganizowac-i-przeprowadzic-pokazy-lotnicze-poradnik-ulc>

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

Piotr Kaczmarczyk
Naczelnik

e-mail: pkaczmarczyk@ulc.gov.pl

tel. (+48) 22 520 72 93

Tadeusz Grono
Ekspert

tel. (+48) 22 520 75 68

Tadeusz Grono

Inspektorat Zarządzania Bezpieczeństwem Lotniczym
Departament Zarządzania Bezpieczeństwem w Lotnictwie Cywilnym

e-mail: pokazy@ulc.gov.pl, LBB-1@ulc.gov.pl